

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ**

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ІНКЛЮЗИВНИЙ ТУРИЗМ**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ:

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – Бакалавр

Галузь знань - 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 3

Компонент освітньо-професійної програми – вибірковий, професійний.

Дні занять – відповідно до розкладу занять у ЛНУП.

Консультації – онлайн і офлайн відповідно до графіку консультацій кафедри.

Мова викладання – українська.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

Іваниук Павло Володимирович - старший викладач кафедри туризму.

Контактна інформація: Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1, м. Дубляни, Львівський район, Львівська область, кім. 312.

e-mail: ivaniukpv@lnup.edu.ua

Телефон: +38-098-12-56-182

Викладач з 1-річним досвідом, автор та співавтор 2 наукових статей та 1 тези.

Читає освітні компоненти: Організація анімаційної та екскурсійної діяльності,

Наукові інтереси: дослідження туристичної і рекреаційної привабливості Західного регіону України та розробка нових туристичних маршрутів; історична анімація; розробка екскурсій.

Анотація освітнього компонента. Курс "Інклюзивний туризм" спрямований на ознайомлення здобувачів із сучасними підходами до забезпечення доступності у сфері туризму та врахування потреб людей з різними формами інвалідності. У межах курсу розглядаються соціальні, правові, технічні та організаційні аспекти створення інклюзивного середовища в туризмі, аналізуються кращі практики та інноваційні рішення у цій галузі. Курс надає здобувачам вищої освіти знання та навички для розробки інклюзивних туристичних маршрутів, оцінки доступності об'єктів та створення пропозицій, орієнтованих на потреби різних груп людей.

Освітній компонент "Інклюзивний туризм" є вибіркоvim і належить до циклу професійної підготовки за освітньою програмою "Туризм і рекреація" спеціальності 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування, який викладається в обсязі 3 кредитів. Підсумковий контроль – залік.

Мета освітнього компонента Сформувати у здобувачів комплексне уявлення про проблему інклюзивності у сфері туризму, враховуючи досвід України та світу, забезпечити розуміння потреб людей з інвалідністю та ознайомити з методами створення доступного туристичного середовища, орієнтованого на задоволення потреб усіх категорій населення.

Завдання освітнього компонента:

1. Ознайомити здобувачів із поняттям інклюзії та його значенням у сучасному суспільстві.
2. Розглянути нормативно-правову базу, що регулює питання інклюзивності у сфері туризму.
3. Проаналізувати типи інвалідності та їх вплив на туристичну діяльність.
4. Надати знання про методи оцінки доступності туристичних об'єктів та інфраструктури.
5. Навчити здобувачів проектувати інклюзивні туристичні маршрути та послуги.

6. Ознайомити з інноваційними технологіями, які сприяють доступності у туризмі.

7. Продемонструвати кращі міжнародні та українські практики у сфері інклюзивного туризму.

8. Сприяти розвитку критичного мислення та вміння вирішувати проблеми, пов'язані з інклюзивністю у туризмі.

Формат освітнього компонента – проведення лекцій і практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; виконання самостійної роботи здобувачами; проведення наукових досліджень та опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів і семінарів).

В карантинних умовах COVID-19 та воєнного стану в Україні допускається проведення лекцій і практичних занять у дистанційній формі з використанням платформ: Moodle, Microsoft Teams, Zoom, Skype, Viber.

Освітній контент

№	Теми	Результати навчання
1	Інклюзивний туризм: історія розвитку в Україні та світі, актуальність та виклики у сучасному суспільстві.	Знати: <ul style="list-style-type: none">■ сутність інклюзивного туризму, історія виникнення в Україні та світі, суспільні виклики, актуальні проблеми;■ засади правового регулювання інклюзивного туризму в Україні та світі, міжнародні норми;■ специфіка надання туристичних послуг в залежності від видів інвалідності, проблематика та сутність безбар'єрного простору.
2	Правові аспекти регулювання інклюзивного туризму: міжнародні та національні нормативно-правові акти.	<ul style="list-style-type: none">■ поняття безбар'єрності, аналіз архітектурних норм, транспорту та оснащення туристичних об'єктів, аналіз доступності туристичної інфраструктури, інструменти та методи подолання перешкод, проблематика та способи вирішення, досвід України та світу.■ поняття та основні принципи інтеграції людей з інвалідністю у туристичну сферу, значення освіти у формуванні толерантності та інклюзивної культури, значення поваги до прав і потреб людей з інвалідністю, методи співпраці між туристичними організаціями, громадськими об'єднаннями та освітніми установами. Програми та ініціативи, що сприяють доступності туристичних послуг, механізми забезпечення доступності туристичних продуктів та послуг.
3	Особливості організації туристичних послуг для осіб з інвалідністю.	
4	Туристична інфраструктура та транспорт в концепції безбар'єрності.	<ul style="list-style-type: none">■ значення туризму як інструменту для подолання стресу, депресії, посттравматичного синдрому, соціальної ізоляції. Психологічний вплив подорожей на емоційний стан і якість життя людей. Туризм як платформа для взаємодії людей з інвалідністю із суспільством, приклади практик, які сприяють соціалізації та формуванню нових соціальних зв'язків.
5	Роль освіти та суспільної свідомості у інтеграції людей з інвалідністю у туризм.	<ul style="list-style-type: none">■ Принципи створення туристичних маршрутів, які враховують потреби різних груп людей з інвалідністю, вибір та оцінка туристичних об'єктів для включення в інклюзивні маршрути, логістика та забезпечення доступності на всіх етапах

6	Інклюзивний туризм як засіб соціально-психологічної підтримки людей з інвалідністю.	подорожі. Робота з інклюзивними групами: організація екскурсій, транспорту, проживання та харчування. Врахування безпеки та комфорту туристів з інвалідністю під час подорожей. Комунікація з гідями, перекладачами жестової мови та іншими фахівцями. Формування відповідальності туристичних операторів та гідів.
7	Розробка інклюзивних туристичних маршрутів: планування, адаптація, практичні аспекти. Доступність туристичних продуктів.	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ виявляти проблем і бар'єрів у доступності туристичних послуг для осіб з інвалідністю; ▪ вміти адаптувати туристичні продукти до потреб осіб з різними видами інвалідності; ▪ планувати і розробляти інклюзивні туристичні маршрути з урахуванням різних потреб туристів; ▪ адаптувати маршрути та туристичні послуги до специфічних вимог осіб з інвалідністю; ▪ оцінювати ризики під час турів;

Формування програмних компетентностей

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

К03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Спеціальні (фахові) компетентності:

К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

К26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

Результати навчання:

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Форми та методи навчання.

Лекційні заняття проводяться з використанням мультимедійних презентацій і мають такі форми: лекція-діалог (або лекція-бесіда), лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття організовуються у формах групової роботи, мозкового штурму, презентацій, ділових ігор, семінарів-дискусій тощо.

Стейкхолдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, задіяні до викладання освітніх компонентів.

До навчального процесу залучаються представники органів державної виконавчої влади у сфері туризму та рекреації, працівники державних і приватних туристичних підприємств, туристичних кластерів, операторів, національних парків, а також підприємств готельно-ресторанного бізнесу. За їхньою участю організуються гостьові лекції та виїзні заняття.

Остаточна оцінка розраховується наступним чином:

Види оцінювання	Кількість балів
Тема 1. Інклюзивний туризм: історія розвитку в Україні та світі, актуальність та виклики у сучасному суспільстві(усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	14
Тема 2. Правові аспекти регулювання інклюзивного туризму: міжнародні та національні нормативно-правові акти (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	14
Тема 3. Особливості організації туристичних послуг для осіб з інвалідністю (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	15
Тема 4. Туристична інфраструктура та транспорт в концепції безбар'єрності (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	14
Тема 5. Роль освіти та суспільної свідомості у інтеграції людей з інвалідністю у туризм (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	14
Тема 6. Інклюзивний туризм як засіб соціально-психологічної підтримки людей з інвалідністю (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	14
Тема 7. Розробка інклюзивних туристичних маршрутів: планування, адаптація, практичні аспекти. Доступність туристичних продуктів (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	15
Разом	100 балів

Підсумкова оцінка з освітнього компонента “Інклюзивний туризм” виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до **Положення про критерії оцінювання знань та вмінь здобувачів Львівського національного університету природокористування.**

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	не зараховано
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	
0-34	F		

Методи контролю та оцінювання.

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей здобувачів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмове опитування, підготовка різних відповідей, рефератів, підготовка презентацій; написання та опублікування тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).

3. Практична перевірка (проведення опитування, здійснення моделювання ситуацій, складання моделей, виконання практичного завдання, аналіз виробничої інформації і т. д.).

4. Стандартизований контроль (тести).

5. Самоконтроль (самооцінка здобувача вищої освіти якості засвоєного навчального матеріалу з освітнього компонента в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: поточний контроль, проміжний контроль та залік.

Академічна політика освітнього компонента.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайнформаті за погодженням із деканом і лектором. Усі види робіт з освітнього компонента необхідно виконати і захистити у вказані терміни. Організація та проведення навчального процесу в університеті регулюється **Положенням про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті природокористування.**

Здобувачі, які пропустили заняття з поважної причини, відпрацьовують їх у додатковий час згідно графіка консультацій викладача. Роботи, які здаються і захищаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів). Перескладання проміжних модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Процедура відпрацювання пропущених занять регулюється **Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять.**

Жодні форми порушення академічної доброчесності не допускаються. Здобувачам варто бути толерантними, поважати чужу думку. Заперечення необхідно формулювати в коректній формі. Не допускаються підказування і списування під час здачі самостійних робіт і проміжного контролю, копіювання вирішених завдань іншими особами. Мобільні пристрої під час проведення аудиторних занять дозволяється використовувати лише з дозволу викладача. Політика щодо академічної доброчесності побудована на основі **Положення про академічну доброчесність у Львівському національному університеті природокористування.**

Пріоритетними у діяльності ЛНУП є заходи щодо запобігання, виявлення та усунення або мінімізації корупційних ризиків, які встановлює **Антикорупційна програма Львівського національного університету природокористування**.

Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. В університеті діє чітка процедура антиплагіатної перевірки, що регулюється **Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Львівському національному університеті природокористування за допомогою антиплагіатної інтернет системи (програмно-обчислювального комплексу) StrikePlagiarism**.

Епідемія коронавірусу та російсько-українська війна стали випробуванням для освіти, тому під час навчання активно проводиться дистанційне навчання з використанням різноманітних платформ для виготовлення цифрового навчального контенту та онлайн взаємодії. Зокрема: Платформа Moodle, Платформа Google Classroom, Zoom, Skype, Viber. Політика щодо умов організації освітнього процесу в умовах пандемії регулюється **Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу в умовах пандемії, зумовленої COVID-19 у Львівському національному університеті природокористування**.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Барна Н.В., Коротєєва А.В. Інклюзивно-реабілітаційний туризм. Київ, 2020. 124 с.
2. Сварник М.Г., Грибальський Я.І. Посібник з активного відпочинку та туризму для неповносправних. Львів: Товариство "Зелений Хрест", 2015. 150 с.
3. Мальська М.П., Гамкало М.З., Романів П.В. Активний туризм: теорія та практика: підручник. Київ : Видавництво «Каравелла», 2022. – 224 с.

Допоміжний

1. Енциклопедія інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму, МОН України, Уманський держ.пед. унт імені Павла Тичини. Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. 563 с.
2. Мальська М., Бордун О., Антонюк Н. Медичний і оздоровчий туризм (міжнародні та національні аспекти). Навчальний посібник // М. Мальська, О. Бордун, Н. Антонюк – Київ, «Каравела», 2022. – 234 с.
3. Власенко І. В. Інклюзивний туризм: досвід Європи, проблеми та перспективи України Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2018. Вип. 2. С. 220-230. URL:<http://nbuv.gov.ua/UJRN/>
4. Макаренко С.В. Інклюзивний реабілітаційно-соціальний туризм – новий вид реабілітації інвалідів в Україні / Макаренко С.В. // Матеріали I Міжнародного симпозіуму інклюзивного туризму. – 27–29 жовтня 2016 р.

5. Edward Karczewski. Wpływ aktywności turystycznej na równowagę duchową i zdrowie człowieka. Zeszyty Naukowe. Turystyka i Rekreacja. 2013. № 2(12). S. 75–87.
6. Ясеновська М., Зіненко О. Кращі практики інклюзії. Демократія та права людини. 2020. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/16600.pdf>
7. Крупа О. М., Боруцька Ю. З., Іванюк П. В. Наукові дослідження інноваційних напрямів повоєнного відновлення туристично-краєзнавчої та рекреаційно-екскурсійної галузей в Україні. *Наукові перспективи*: журнал. 2024. № 8(50), 2024. С. 450-459. Іванюк, П., &
8. Боруцька, Ю. (2024). Анімаційно-екскурсійна діяльність і природотерапія як способи реабілітації для людей з інвалідністю та посттравматичним синдромом. *Економіка та суспільство*, (66). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-63>.
9. Іванюк П. Вплив активного туризму на психофізичне здоров'я українців. *Контексти активного туризму* / Матеріали наук.-практ. конф. Львів, 2024. С. 31–33.

Інформаційні ресурси

- 1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:
 - Наукова бібліотека Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
 - Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
 - Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
 - Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
 - Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.
- 2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:
 - Державне агентство розвитку туризму України: <https://www.tourism.gov.ua/>
 - Закон України «Про туризм». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
 - United Nations World Tourism Organization. URL: <https://www.unwto.org/>
 - International Displacement Monitoring Center. Latest IDP numbers by country. URL: <http://www.internaldisplacement.org/database>
 - Державна служба статистики України www.ukrstat.gov.ua
 - Головне управління статистики у Львівській області <http://www.lv.ukrstat.gov.ua/>
 - Всесвітня рада з туризму та подорожей <https://www.wttc.org/>
 - Віртуальне навчальне середовище ЛНУП <https://moodle.lnup.edu.ua/>